

**Regulamin Sądu Arbitrażowego
przy Polskiej Izbie Mleka
w Białymstoku**

**Rozdział I
Przepisy ogólne**

**§ 1
Sąd Arbitrażowy**

1. Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku, zwany dalej „Sądem”, „Sądem Arbitrażowym” lub „Sądem Arbitrażowym przy Polskiej Izbie Mleka”, jest stałym sądem arbitrażowym (polubownym),
2. Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku jest wyodrębnioną, samodzielną jednostką organizacyjną Polskiej Izby Mleka.
3. Siedzibą Sądu jest miasto Białystok.
4. Organizację oraz zasady działania Sądu określa Regulamin Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka zwany dalej „Regulaminem” uchwalony przez Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Mleka.
5. Sąd używa pieczęci okrągłej ze swoją nazwą i oznaczeniem siedziby.

**§ 2
Właściwość Sądu**

1. Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka jest właściwy, jeżeli:
  - 1) strony w umowie poddały rozstrzygnięciu Sądu spory, które powstały lub mogą powstać między nimi w związku z określonym stosunkiem prawnym (zapis na Sąd), lub
  - 2) strona pozwana, której został doręczony pozew wraz z wnioskiem powoda o poddanie się właściwości Sądu wyraziła w terminie 21 dni od dnia doręczenia pozwu, na piśmie zgodę na właściwość Sądu, lub
  - 3) zapis na Sąd został zamieszczony w umowie (statucie) spółki handlowej albo w statucie spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia, lub
  - 4) strony postanowiły, że spór zostanie rozstrzygnięty w trybie arbitrażu „ad hoc” administrowanego przez Sąd.
2. Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka prowadzi mediację na podstawie:
  - 1) wniosku o przeprowadzenie postępowania zmierzającego do ugodowego zakończenia sporu,
  - 2) umowy o mediację,
  - 3) postanowienia sądu powszechnego kierującego strony do mediacji.

**§ 3
Zakres właściwości**

Pod rozstrzygnięcie Sądu strony mogą poddać wszelkie spory o prawa majątkowe lub o prawa niemajątkowe mogące stanowić przedmiot ugody sądowej, z wyłączeniem spraw o alimenty oraz sporów z zakresu prawa pracy.

**§ 4
Organy Sądu**

Organami Sądu są:

- 1) Prezes Sądu,
- 2) Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku,
- 3) Sekretarz Sądu.

§ 5 **Prezes Sądu**

1. Prezesa Sądu powołuje Zarząd Polskiej Izby Mleka na wniosek Prezesa Zarządu Izby na okres 4 - letniej kadencji spośród kandydatów posiadających stosowne kwalifikacje.
2. Mandat Prezesa Sądu w trakcie kadencji wygasa w razie:
śmierci, zrzeczenia się funkcji, prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub przestępstwo karno - skarbowe.
3. Zarząd Polskiej Izby Mleka w Białymstoku może odwołać Prezesa Sądu w trakcie kadencji w razie:
  - 1) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków,
  - 2) podjęcia działalności nie dającej się pogodzić z pełnieniem funkcji Prezesa Sądu,
  - 3) zaistnienia innych okoliczności szczególnych, które w świetle zasad współzycia społecznego uniemożliwiają dalsze pełnienie funkcji Prezesa.
4. W razie odwołania Prezesa z przyczyn określonych w ust. 3, mandat Prezesa wygasa z dniem wskazanym w uchwale o jego odwołaniu.

§ 6 **Kompetencje Prezesa Sądu**

1. Prezes Sądu kieruje Sądem i reprezentuje Sąd na zewnątrz.
2. Do zakresu działania Prezesa Sądu należy w szczególności:
  - 1) wykonywanie obowiązków i uprawnień przyznanych mu w Regulaminie Sądu,
  - 2) nominacja zastępcza arbitrów w zakresie zastrzeżonym w Regulaminie Sądu,
  - 3) nadzór merytoryczny nad działalnością pracowników sekretariatu Sądu,
  - 4) opiniowanie projektu planu finansowego Sądu,
  - 5) wnioskowanie o dokonanie zmiany Regulaminu Sądu,
  - 6) promocja działalności Sądu,
  - 7) utrzymywanie kontaktów i wymiana doświadczeń z innymi sądami i instytucjami arbitrażowymi oraz środowiskami naukowymi,
  - 8) inne sprawy dotyczące działalności Sądu nie zastrzeżone do właściwości innych organów Sądu.
3. Za pełnienie swojej funkcji Prezes Sądu może otrzymywać wynagrodzenie w wysokości i na zasadach ustalonych przez Zarząd Polskiej Izby Mleka.

§ 7 **Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku**

1. Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku jest organem stanowiącym i opiniodawczym Sądu.
2. W skład Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku wchodzi:
  - a) Prezes Sądu,
  - b) Wiceprezesa Sądu w liczbie 2 osób.
3. Do powołania Wiceprezesa/Wiceprezesów Sądu i oraz wygaśnięcia ich mandatów w trakcie kadencji oraz ich odwołania przed upływem kadencji stosuje się odpowiednio przepisy § 5.
4. Do zakresu działania Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku należy:

- 1) określanie kierunków działania Sądu i uchwalanie w tym zakresie wytycznych wiążących organy Sądu,
- 2) nominacja zastępcza arbitrów w zakresie zastrzeżonym w Regulaminie Sądu,
- 3) rozstrzyganie spraw o wyłączenie arbitra od orzekania w zakresie zastrzeżonym w Regulaminie Sądu,
- 4) rozpatrywanie, na wniosek Prezesa Sądu lub z własnej inicjatywy, spraw dotyczących zgodności działania Sądu z wytycznymi Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku oraz spraw związanych z przestrzeganiem zasad etyki przez arbitrów.
5. Decyzje Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku zapadają w formie uchwał podejmowanych bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy jego członków. W wypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos Prezesa Sądu.
6. Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku odbywa posiedzenia w miarę potrzeb. Posiedzenia Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku zwołuje Prezes Sądu z własnej inicjatywy, ustala ich porządek obrad i im przewodniczy.
7. Za pełnienie swoich funkcji Wiceprezes i Wiceprezesi Sądu mogą otrzymywać wynagrodzenie w wysokości i na zasadach ustalonych przez Zarząd Polskiej Izby Mleka.

§ 8

Sekretarz Sądu

1. Sekretarz Sądu jest pracownikiem Biura Polskiej Izby Mleka, zatrudnianym przez Prezesa Zarządu Izby po zasięgnięciu opinii Prezesa Sądu. W sprawach merytorycznych Sekretarz Sądu podlega Prezesowi Sądu.
2. Do zakresu działania Sekretarza Sądu należy:
  - 1) wykonywanie czynności zastrzeżonych w Statucie i Regulaminie Sądu,
  - 2) wykonywanie postanowień Prezesa Sądu określonych w Statucie i Regulaminie Sądu,
  - 3) bieżący nadzór nad pracownikami sekretariatu Sądu,
  - 4) udzielanie wyjaśnień ustnych i pisemnych dotyczących funkcjonowania Sądu, zasad wynikających z Regulaminu, jak też dotyczących sądownictwa arbitrażowego, w tym wykonywania orzeczeń arbitrażowych,
  - 5) sporządzanie sprawozdań i informacji statystycznych z działalności Sądu,
  - 7) przygotowywanie danych do planu finansowego i bilansu rocznego Sądu,
  - 8) zatwierdzanie dokumentów stanowiących tytuł do dokonywania przez Sąd wypłat,
  - 9) sprawowanie kontroli nad majątkiem pozostającym w dyspozycji Sądu,
  - 10) wykonywanie innych zadań i czynności powierzonych przez organy Sądu.
3. Zastępstwo Sekretarza Sądu, w granicach udzielonych im pisemnie upoważnień, sprawują wyznaczeni pracownicy sekretariatu Sądu.

§ 9

Gospodarka finansowa Sądu

1. Sąd jest samodzielną, wyodrębnioną jednostką organizacyjną Polskiej Izby Mleka.
2. Za swoje czynności Sąd pobiera opłaty, których wysokość ustalona jest w „Taryfie Opłat Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka” uchwalonej przez Zarząd Polskiej Izby Mleka.
3. Gospodarka finansowa, rachunkowość i sprawozdawczość Sądu prowadzona jest zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami i z uwzględnieniem zasad obowiązujących w Statucie Polskiej Izby Mleka.
4. Działalność Sądu finansowana jest z dochodów własnych. Roczny plan finansowy Sądu może przewidywać dofinansowanie jego działalności przez Polską Izbę Mleka, jeżeli dochody własne Sądu za dany rok nie są wystarczające dla pokrycia kosztów jego działalności.

5. Podstawą gospodarki finansowej Sądu jest roczny plan finansowy.
6. Ostatecznego, rocznego rozliczenia z Polską Izbą Mleka Sąd dokonuje w ciągu 7 dni po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego przez Zarząd Polskiej Izby Mleka.

§ 10

Zakaz podejmowania działań sprzecznych z interesami Sądu

1. Członkowie władz oraz pracownicy innego stałego sądu arbitrażowego mogą zostać wpisani na listę arbitrów i mediatorów Sądu.
2. Prezes i Wiceprezesi Sądu, Sekretarz Sądu oraz pracownicy Sądu, wpisani na listę Arbitrów Sądu, nie mogą pełnić funkcji arbitra i mediatora z nominacji zastępczej, jak również występować przed Sądem jako pełnomocnik strony postępowania.

§ 11

Orzekanie o właściwości

1. O właściwości Sądu istnieniu, ważności (skuteczności) oraz zakresie umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny) rozstrzyga Prezydium Sądu, a umowy o mediację – mediator.
2. Zarzut braku właściwości Sądu powinien zostać zgłoszony przed wdaniem się w spór, co do istoty sprawy. Prezydium Sądu może jednak rozpoznać zarzut zgłoszony później, jeżeli opóźnienie w zgłoszeniu zarzutu jest usprawiedliwione.
3. W przypadku braku właściwości sądu pozew podlega odrzuceniu.

§ 12

Miejsce postępowania

1. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, miejscem postępowania jest siedziba Sądu.
2. Prezydium Sądu, po wysłuchaniu stron, może wyznaczyć inną miejscowość jako miejsce postępowania arbitrażowego, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na przedmiot postępowania, okoliczności sprawy albo dogodność dla stron.
3. Rozprawy, posiedzenia oraz inne czynności mogą odbywać się poza miejscem postępowania arbitrażowego, w miejscu wskazanym w zarządzeniu Prezydium Sądu.

§ 13

Zasady i sposób postępowania

1. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, wiąże je Regulamin obowiązujący w dacie (chwili) wniesienia pozwu.
2. Prezydium Sądu, stosując postanowienia Regulaminu, uwzględnia postanowienia umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny) oraz uzgodnione przez strony zasady i sposób postępowania przed Sądem.
3. W postępowaniu prowadzonym w trybie „ad hoc” postanowienia zawarte w Regulaminie mają zastosowanie, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.

§ 14

Równe traktowanie stron

1. Prezydium Sądu ma obowiązek traktować strony równoprawnie, działając w sposób bezstronny.
2. Każda strona ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich wniosków i twierdzeń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz dowodów na ich poparcie lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej.

§ 15

Właściwe prawo materialne

Prezydium Sądu rozstrzyga spór według prawa właściwego dla danego stosunku, a gdy strony go do tego upoważniły - według ogólnych zasad prawa lub zasad słuszności (ex aequo et bono). W każdym jednak wypadku Prezydium Sądu bierze pod uwagę postanowienia umowy oraz ustalone zwyczaje mające zastosowanie do danego stosunku prawnego.

§ 16

Język postępowania

1. Językiem postępowania przed Sądem jest język polski. Jednakże Prezydium Sądu może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, zwłaszcza zaś język umowy stron oraz innych dokumentów stanowiących dowód w sprawie, zdecydować o innym niż polski języku dla określonych czynności w postępowaniu.
2. Przewodniczący Prezydium Sądu powołuje osobę biegłą w tłumaczeniu do całego postępowania lub jego części, jeśli prowadzone jest ono w języku innym niż polski.
3. Prezydium Sądu może zdecydować o tłumaczeniu na język postępowania każdego dokumentu sporządzonego w języku innym niż język postępowania albo zażądać dołączenia tłumaczenia dokumentów składanych w sprawie przez strony postępowania.
4. Jeżeli językiem postępowania jest język inny niż polski, protokoły rozprawy oraz pisma składane przez strony lub sformułowane przez Prezydium Sądu tłumaczone są na język polski przez tłumacza zaakceptowanego przez Prezydium Sądu.
5. Koszty uczestnictwa tłumacza na rozprawie oraz tłumaczenia dokumentów ponoszą strony według zasad określonych przez Prezydium Sądu.

§ 17

Reguła należytej staranności

We wszelkich sprawach Sąd oraz Prezydium Sądu dokładają należytych starań, aby wydane orzeczenie było skuteczne i wykonalne w rozumieniu odpowiednich przepisów o uznaniu i wykonaniu wyroków sądów polubownych (arbitrażowych).

§ 18

Doręczanie pism i zawiadomień pisemnych w postępowaniu

1. Strona obowiązana jest dokonywać czynności procesowe w terminie 14 dni od daty doręczenia pisma

2. Pisma i zawiadomienia pisemne w postępowaniu doręcza się stronie, a gdy strona ustanowiła pełnomocnika – temu pełnomocnikowi.

3. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, każde pismo i zawiadomienie pisemne w postępowaniu arbitrażowym uważa się za doręczone, jeżeli zostało wręczone adresatowi osobiście albo dostarczone do jego siedziby, albo miejsca jego zwykłego pobytu lub na wskazany przez niego adres pocztowy.

4. Jeżeli adresat jest przedsiębiorcą wpisanym do właściwego rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru, każde pismo i zawiadomienie pisemne wysłane na adres wskazany w rejestrze uważa się za doręczone, chyba, że strona podała inny adres do doręczeń.

5. Jeżeli żadnego z miejsc wymienionych w paragrafach poprzedzających nie można ustalić pomimo dołożenia należytej staranności, każde pismo i zawiadomienie pisemne uważa się za doręczone, jeżeli zostało wysłane do ostatniego znanego miejsca siedziby albo ostatniego znanego miejsca zwykłego pobytu adresata. W takim wypadku uważa się, że doręczenie nastąpiło w ostatnim dniu okresu, w którym przesyłka mogła zostać odebrana przez adresata.

§ 19

Poufność postępowania

1. Postępowanie przed Sądem jest niejawne.

2. Wszystkich uczestników postępowania przed Sądem obowiązuje zasada poufności, z uwzględnieniem zakresu, w jakim strony zasadę tę uzgodniły w umowie lub w zgodnych oświadczeniach złożonych Sądowi na piśmie lub do protokołu rozprawy. Strony mogą uzgodnić, że sam fakt wszczęcia postępowania jest okolicznością poufną.

3. Prezydium Sądu, a przed jego ustanowieniem Prezes Sądu, może na wniosek strony postanowić o zastosowaniu środków mających na celu zapewnienie szczególnej ochrony tajemnic handlowych i innych informacji poufnych dotyczących strony lub osoby trzeciej.

§ 20

Wyłączenie możliwości podniesienia zarzutu

Jeżeli uchybiono uzgodnionym przez strony zasadom postępowania, a w ich braku przepisom Regulaminu, uważa się, że strona, która o powyższym uchybieniu wiedziała i nie podniosła zarzutu niezwłocznie, nie później jak w terminie 7 dni, zrzekła się możliwości podniesienia takiego zarzutu w postępowaniu przez Sąd lub w skardze o uchylenie wyroku Sądu.

§ 21

Odpowiedzialność

Polska Izba Mleka i jej pracownicy oraz organy Sądu, arbitrzy, mediatorzy i pracownicy Sądu nie ponoszą odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie działań lub zaniechań związanych z toczącym się postępowaniem arbitrażowym lub mediacją, chyba że szkoda została wyrządzona umyślnie.

Rozdział II

Arbitrzy i Mediatorzy

§ 22

Kwalifikacje arbitra i mediatora

1. Arbitrem i mediatorem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, posiadająca odpowiednie kwalifikacje przydatne do pełnienia funkcji arbitra oraz korzystająca w pełni z praw publicznych.
2. Arbiter i mediator jest bezstronny, niezależny i pełni swoją funkcję wedle najlepszej wiedzy i umiejętności.
3. Zarząd Polskiej Izby Mleka uchwała „Zasady Etyki Arbitra i Mediatora”.
4. Arbiter i mediator nie może podjąć się pełnienia tej funkcji, jeżeli w danej sprawie zachodzą okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności lub niezależności, a także wtedy, gdy nie ma on kwalifikacji określonych w umowie stron.
5. Arbitrom z tytułu uczestniczenia w postępowaniu przed Sądem przysługuje honorarium w wysokości i na zasadach określonych przez Zarząd Polskiej Izby Mleka, przy czym podstawę obliczenia honorarium arbitrów stanowi ostatecznie pobrana przez Sąd opłata arbitrażowa zgodnie z „Taryfą Opłat Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka” uchwaloną przez Zarząd Polskiej Izby Mleka.
6. Arbiter i mediator obowiązany jest ujawnić arbitrom i stronom wszelkie okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości, co do jego niezależności lub bezstronności, w szczególności swoje bezpośrednie związki i kontakty zawodowe ze stronami lub podmiotami powiązanymi, pełnomocnikami stron i ich kancelariami oraz pozostałymi arbitrami wchodzącymi w skład Prezydium Sądu, które miały miejsce w okresie ostatnich trzech lat.
7. Z zastrzeżeniem § 60 ust. 1 mediator nie może brać udziału w postępowaniu arbitrażowym w sprawie, która była przedmiotem mediacji, jako arbiter lub pełnomocnik strony, chyba że strony postanowią inaczej.

§ 23

Listy Arbitrów i Mediatorów

1. Sąd prowadzi „Listę Arbitrów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku” zwaną dalej „Listą Arbitrów” oraz „Listę Mediatorów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku”, zwaną dalej „Listą Mediatorów”.
2. Na Listę Arbitrów i Listę Mediatorów mogą zostać wpisane osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, będące nieskazitelnego charakteru, korzystające w pełni z praw publicznych i posiadające kwalifikacje przydatne dla pełnienia funkcji arbitra i mediatora.
3. O wpisie na Listę Arbitrów i Listę Mediatorów oraz o wykreśleniu z tych list postanawia i powołuje Zarząd Polskiej Izby Mleka na wniosek Prezesa Sądu Arbitrażowego.

4. Lista Arbitrów i Lista Mediatorów winny zawierać: imię i nazwisko arbitra lub mediatora, stopień naukowy i tytuły zawodowe, zawód i miejsce jego wykonywania, znajomość języków obcych oraz opis innych kwalifikacji i umiejętności przydatnych w postępowaniu arbitrażowym lub mediacji. Arbitrzy i Mediatorzy udostępniają także inne dane osobowe na wewnętrzne potrzeby Sądu.

§ 24

Uprawnienie stron do powoływania arbitrów

1. Strony mogą uzgodnić sposób powołania arbitrów. W braku takiego uzgodnienia powoływanie arbitrów następuje zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu.
2. Strony mogą powołać na arbitra każdą osobę fizyczną spełniającą wymagania określone w Regulaminie.
3. Arbiter jedyny oraz arbiter przewodniczący mogą być powołani wyłącznie spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów.
4. Strona, która powołuje arbitra spoza Listy Arbitrów, obowiązana jest podać jego imię, nazwisko, adres oraz wykonywany zawód. Strona może podać także inne znane jej kwalifikacje i umiejętności powołanego arbitra.
5. Strona może powołać arbitra zastępczego na wypadek śmierci, ustąpienia lub odwołania powołanego przez nią arbitra.

§ 25

Nominacja zastępcza arbitrów

1. W razie niepowołania arbitra przez stronę/strony albo niepowołania arbitra jedynego lub arbitra przewodniczącego, a także w innych wypadkach określonych w Regulaminie, arbitra wyznacza Prezes Sądu wyłącznie spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów.
2. Prezes Sądu wyznaczając arbitra bierze pod uwagę kwalifikacje, jakie arbiter, arbiter jedyny lub arbiter przewodniczący powinien posiadać stosownie do porozumienia stron, jak również inne okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla powołania do pełnienia tej funkcji osoby niezależnej i bezstronnej oraz posiadającej kwalifikacje przydatne do rozpoznania i rozstrzygnięcia sporu między stronami.
3. Przy wyznaczaniu arbitra/arbitrów w sporze między stronami będącymi obywatelami różnych państw lub mającymi miejsce zamieszkania albo siedzibę w różnych państwach, Prezes Sądu bierze pod uwagę obywatelstwo, miejsce zamieszkania i inne powiązania arbitra/arbitrów z tymi państwami. Arbiter przewodniczący oraz arbiter jedyny nie mogą być związani z którymkolwiek z tych państw, chyba że żadna ze stron nie sprzeciwi się temu w terminie wyznaczonym przez Prezesa Sądu.

§ 26

Prezydium Sądu

1. „Prezydium Sądu” oznacza trzech arbitrów powołanych/wyznaczonych do rozstrzygnięcia sporu zgodnie z postanowieniami umowy o arbitraż i Regulaminu, chyba że strony zgodnie postanowią inaczej.

2. W sprawach o wartości przedmiotu sporu nie przekraczającej 30.000 zł lub równowartości tej kwoty w walucie obcej obliczonej według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski z dnia wniesienia pozwu, Prezydium Sądu składa się z jednego arbitra, chyba że strony zgodnie postanowią inaczej. Arbitrowi jednemu przysługują uprawnienia przewodniczącego Prezydium Sądu.

3. Prezydium Sądu składa się z jednego arbitra, jeżeli strony tak uzgodniły, albo jeżeli, w braku uzgodnienia stron, tak postanowił Prezes Sądu na uzasadniony wniosek którejkolwiek ze stron.

4. W przypadku, gdy z woli stron Prezydium Sądu ma skład odmienny od wynikającego z niniejszego Regulaminu, koszty związane z wynagrodzeniem dodatkowych arbitrów ponoszą same strony.

§ 27

Zasady powoływania arbitrów

1. Arbitra jednego przy rozpatrywaniu sporów, w których wartość przedmiotu sporu wynosi do 30.000 złotych powołuje Prezes Sądu spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy.

2. Sekretarz Sądu wzywa stronę powodową do wyznaczenia arbitra w terminie nie dłuższym niż 7 dni, o ile arbiter nie został wyznaczony w pozwie lub zapisie na sąd. Natomiast stronę pozwaną wzywa do złożenia odpowiedzi na pozew oraz wyznaczenia arbitra w terminie nie dłuższym niż 14 dni. Sekretarz Sądu informuje jednocześnie strony o możliwości skorzystania z Listy Arbitrów Rekomendowanych przez Sąd Arbitrażowy. W razie nie powołania arbitra przez stronę, arbitra wyznacza Prezes Sądu.

3. Sekretarz Sądu wzywa arbitrów powołanych zgodnie z ust. 2 do powołania arbitra przewodniczącego oraz wyznaczenia terminu pierwszej rozprawy w terminie 7 dni. W razie nie powołania arbitra przewodniczącego przez arbitrów wyznacza go Prezes Sądu.

4. Jeżeli strony uzgodniły, że arbitra lub arbitra przewodniczącego ma powołać określona osoba trzecia, osoba trzecia powołuje tego arbitra odpowiednio w terminach wskazanych w ust. 2 i 3. W przypadku, gdy osoba ta nie dokonała powołania w wyżej wskazanym terminie, Sąd Arbitrażowy wezwie strony do zobowiązania osoby trzeciej do powołania arbitra lub arbitra przewodniczącego w terminie 14 dni. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu arbitra lub arbitra przewodniczącego wyznacza Prezes Sądu, chyba, że strony postanowią inaczej.

5. Jeżeli na zgodny wniosek stron, w sprawach o wartości sporu przekraczającej 30.000 zł lub jej równowartości w walucie obcej Prezydium Sądu składa się z jednego arbitra, Sekretarz Sądu wzywa strony do uzgodnienia i powołania tego arbitra. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28

Wielość osób po jednej ze stron

1. Jeżeli kilka osób uczestniczy po stronie powodowej lub pozwanej, osoby te, w terminie określonym w § 27 ust. 2, zgodnie powołują jednego arbitra.

2. W razie nie powołania arbitra w trybie określonym w ust. 1, arbitra wyznacza Prezes Sądu.
3. Wezwania lub inne pisma Sądu i stron kierowane są do wszystkich osób występujących po każdej ze stron chyba, że strony wyznaczą jedną osobę dla doręczeń.

§ 29

Umowa z arbitrem

1. Prezes Izby zawiera z arbitrem umowę („Umowa z Arbitrem”), w której arbiter zobowiązuje się, za wynagrodzeniem, do należytego wykonania obowiązków arbitra.
2. Opłata arbitrażowa dzielona jest pomiędzy Sąd i arbitrów według zasad określonych w odrębnych przepisach.
3. W razie odmowy lub niemożności zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, tryb określony w § 27 stosuje się odpowiednio, przy czym w razie ponownej odmowy lub niemożności zawarcia Umowy z Arbitrem, arbitra wyznacza Prezes Sądu.

§ 30

Wyłączenie arbitra

1. Arbiter może być wyłączony tylko wówczas, jeżeli zachodzą okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości co do jego niezależności lub bezstronności, a także gdy nie ma on kwalifikacji określonych w umowie stron oraz wymaganych niniejszym Regulaminem. Jeżeli strony nie określiły trybu postępowania o wyłączenie arbitra, stosuje się postanowienia Regulaminu.
2. Strona żądająca wyłączenia arbitra składa pisemny wniosek do Prezesa Sądu, za pośrednictwem Sekretarza Sądu, podając okoliczności uzasadniające żądanie (podstawy wyłączenia).
3. Strona może żądać wyłączenia arbitra w terminie 14 dni od powzięcia wiadomości o podstawie jego wyłączenia. Po upływie tego terminu uważa się, że strona zrzekła się uprawnienia do żądania wyłączenia arbitra na tej podstawie.
4. Wyłączenia arbitra, którego strona sama powołała, lub w powołaniu którego uczestniczyła, strona ta może żądać tylko na podstawie okoliczności, o których dowiedziała się po jego powołaniu.
5. Sekretarz Sądu przekazuje odpis wniosku o wyłączenie arbitra drugiej stronie oraz arbitrom z wezwaniem do ustosunkowania się do jego treści w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż 14 dni.
6. Prezes Sądu rozstrzyga w przedmiocie wniosku o wyłączenie arbitra w formie postanowienia, które nie wymaga uzasadnienia.
7. Złożenie wniosku o wyłączenie arbitra nie ma wpływu na bieg postępowania, chyba że Prezydium Sądu postanowi inaczej, natomiast w przypadku wyłączenia arbitra jedynego jeśli Prezes Sądu postanowi inaczej.

§ 31

Zmiana arbitra i kontynuowanie postępowania

1. Zmiana arbitra następuje w wypadku jego śmierci, ustąpienia, wyłączenia, odwołania przez strony lub Prezesa Sądu w formie postanowienia, a także w razie odmowy lub niemożności zawarcia Umowy z Arbitrem.

2. Arbiter może ustąpić w każdym czasie, składając Prezesowi Sądu pisemne oświadczenie z podaniem powodów ustąpienia. Jeżeli ustąpienie nastąpiło bez ważnych powodów, arbiter ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę.

3. Strony mogą w każdym czasie odwołać każdego arbitra składając Prezesowi Sądu zgodne oświadczenie na piśmie. W wypadku uczestnictwa kilku osób po stronie powodowej lub po stronie pozwanej, wymagane jest zgodne oświadczenie wszystkich tych osób.

4. Każda ze stron może wystąpić do Prezesa Sądu o wydanie postanowienia o odwołaniu arbitra, który nie wykonuje należycie swoich funkcji, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że arbiter nie wykona swych czynności w odpowiednim terminie, lub jeżeli opóźnia się z ich wykonywaniem bez uzasadnionej przyczyny. Z przyczyn nadzwyczajnych Prezes Sądu może wydać takie postanowienie także z urzędu.

5. O powtórzeniu powołania arbitra przez strony, stronę lub arbitrów, decyduje Prezes Sądu.

6. O powtórzeniu części lub całości postępowania z udziałem nowego arbitra, decyduje Prezydium Sądu w formie postanowienia.

7. W razie dwukrotnego ustąpienia lub odwołania przez strony lub Prezesa Sądu arbitra powołanego przez tę samą stronę, druga strona może, w terminie tygodnia od dnia, w którym powzięła wiadomość o ustąpieniu lub odwołaniu arbitra, żądać zastępczego wyznaczenia arbitra za tę stronę przez Prezesa Sądu. Powyższy przepis stosuje się także w razie kolejnego ustąpienia lub odwołania arbitra.

Rozdział III Postępowanie przed Sądem

§ 32 Wszczęcie postępowania arbitrażowego

1. Wszczęcie postępowania arbitrażowego następuje przez wniesienie pozwu.

2. W wypadku uchylecia wyroku Sądu Arbitrażowego przez sąd powszechny, ponowne podjęcie postępowania w sprawie następuje na podstawie wniosku jednej ze stron.

3. W razie zawieszenia przed sądem powszechnym postępowania ze skargi o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego, w celu usunięcia podstaw do jego uchylecia, ponowne podjęcie przez Prezydium Sądu postępowania w sprawie następuje na wniosek jednej ze stron.

§ 33 Zabezpieczenie roszczenia lub dowodu

1. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, Prezydium Sądu, na wniosek strony, która uprawdopodobniła dochodzone roszczenie, może postanowić o zastosowaniu takiego

sposobu zabezpieczenia roszczenia, który uzna za właściwy ze względu na przedmiot sporu. Uwzględniając wniosek, Prezydium Sądu wydaje postanowienie wraz z uzasadnieniem oraz może uzależnić jego wykonanie od złożenia przez stronę stosownego zabezpieczenia.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, podlega wykonaniu po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd powszechny i może być przez Prezydium Sądu, na wniosek strony, zmienione lub uchylone.

3. Strony mogą zwracać się do sądu powszechnego z wnioskami o zabezpieczenie roszczenia oraz o zabezpieczenie dowodu w związku z toczącym się postępowaniem arbitrażowym. Składanie takich wniosków przez strony postępowania arbitrażowego nie jest uznawane za sprzeczne z umową o arbitraż. Strony zobowiązane są do pisemnego poinformowania Sądu o uzyskanych w ten sposób zabezpieczeniach.

4. Na wniosek strony, Prezydium Sądu może postanowić o zabezpieczeniu dowodu, jeśli jest to niezbędne ze względu na okoliczności sprawy. Postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia dowodu wymaga uzasadnienia.

§ 34 **Pozew**

1. Pozew wnoszony jest do Sądu w języku polskim oraz dołączoną niezbędną liczbą kopii dla każdej z osób pozwanych oraz dla każdego arbitra.

2. Pozew powinien zawierać:

- 1) oznaczenie stron postępowania wraz z podaniem ich adresów oraz - w wypadku przedsiębiorców - odpisy z rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru,
- 2) wskazanie umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny) lub inne uzasadnienie właściwości Sądu, a w braku odmiennej umowy stron - wskazanie języka postępowania oraz miejsca postępowania arbitrażowego,
- 3) oznaczenie wartości przedmiotu sporu,
- 4) dokładnie określone żądanie wraz z jego uzasadnieniem oraz z powołaniem dowodów na poparcie przytoczonych okoliczności.
- 5) potwierdzenie przelewu opłaty arbitrażowej i rejestracyjnej

3. Pozew powinien wskazywać arbitra powołanego przez stronę lub powinien zawierać wniosek o wyznaczenie arbitra przez Prezesa Sądu. Pozew może także zawierać wniosek o rozpoznanie sprawy przez arbitra jedyne.

4. W braku odmiennego uzgodnienia stron pozew może zostać zmieniony lub uzupełniony w toku postępowania, chyba że Prezydium Sądu uzna to za niedopuszczalne.

5. Cofnięcie pozwu, bez zrzeczenia się roszczenia, jest skuteczne po wyrażeniu zgody przez drugą stronę, lub gdy nastąpiło przed wyznaczeniem rozprawy.

6. Jeżeli powód cofnie pozew i zrzeknie się roszczenia przed dokonaniem wyboru arbitra przewodniczącego lub arbitra jedyne, Prezes Sądu umarza postępowanie.

§ 35 **Opłacenie pozwu i uzupełnienie jego braków**

1. W przypadku braku wniesienia opłat wraz z pozwem, wskazanych w § 34 ust. 2 pkt 5, Sekretarz Sądu wzywa stronę powodową, aby w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż 7 dni, uiściła opłatę rejestracyjną i opłatę arbitrażową, a jeżeli pozew nie odpowiada wymaganiom określonym w § 34 ust. 1 i 2 oraz 3 - uzupełniła jego braki. Wysokość opłat określa „Taryfa opłat za czynności Sądu Arbitrażowego” uchwalona przez Zarząd Polskiej Izby Mleka, zwana dalej „Taryfą opłat”, obowiązująca w dacie wniesienia pozwu.

2. W razie nieuzupełnienia pozwu lub nieuiszczenia opłaty rejestracyjnej i/lub opłaty arbitrażowej w całości w terminie, o którym mowa w ust. 1, Sekretarz Sądu zarządza zwrot pozwu.

3. W braku wskazania arbitra w pozwie, Sekretarz Sądu wzywa stronę powodową do wyznaczenia arbitra zgodnie z § 27 ust. 2. Wymóg wskazania arbitra nie dotyczy sporów, w których wartość przedmiotu sporu wynosi do 30.000 złotych.

4. Jeżeli prima facie Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Mleka nie jest właściwy, Sekretarz Sądu, bez rozstrzygnięcia o istnieniu, ważności (skuteczności) oraz zakresie umowy o arbitraż (zapisu na sąd polubowny), niezwłocznie zwraca na to uwagę powodowi wzywając go do zajęcia stanowiska na piśmie w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż 14 dni. Jeżeli powód nie podtrzyma pozwu, sprawę uznaje się za niewszczętą. Jeżeli powód podtrzyma stanowisko o właściwości Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie mleka, a także w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu, stosuje się ust. 1.

5. Prezydium Sąd - w razie uzasadnionych wątpliwości - może określić rzeczywistą wartość przedmiotu sporu. Postanowienia ustępu 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 36

Pisma w toku postępowania

1. Wszelkie pisma w toku postępowania arbitrażowego strony kierują do Sądu w takiej liczbie kopii jak pozw.

2. W toku sprawy strona obowiązana jest doręczać odpisy pism wraz z załącznikami bezpośrednio drugiej stronie

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy wniesienia pozwu wzajemnego, o którym mowa w § 38 regulaminu.

§ 37

Odpowiedź na pozew

1. Po wszczęciu postępowania i uiszczeniu opłat rejestracyjnej i arbitrażowej, Sekretarz Sądu doręcza stronie pozwanej pozew wraz z informacją o stronie internetowej, na której znajduje się regulamin sądu i lista rekomendowanych arbitrów oraz wzywa ją, aby w terminie oznaczonym wniosła odpowiedź na pozew. Sekretarz Sądu informuje o wyznaczeniu arbitra przez stronę powodową i wzywa stronę pozwaną do wyznaczenia arbitra zgodnie z Regulaminem.

2. Brak odpowiedzi na pozew nie wstrzymuje postępowania.

§ 38

Powództwo wzajemne i zarzut potrącenia

1. Do czasu zakończenia pierwszego posiedzenia na rozprawie głównej strona pozwana może wnieść pozew wzajemny, jeżeli wzajemne roszczenie pozwanego pozostaje w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia, a jego rozpoznanie należy do właściwości Sądu.

2. Do pozwu wzajemnego stosuje się odpowiednio postanowienia Regulaminu dotyczące pozwu. Pozew wzajemny podlega rozpoznaniu przez Prezydium Sądu ustanowione dla rozpoznania pozwu głównego.

3. Do czasu zamknięcia rozprawy strona pozwana może podnieść zarzut potrącenia, jeżeli roszczenie pozwanego nadaje się do potrącenia z roszczeniem powoda.

4. Na wniosek stron, zgłoszony do czasu zamknięcia rozprawy, Prezydium Sądu może zdecydować o połączeniu do wspólnego rozpoznania roszczenia zgłoszonego w innej sprawie między tymi stronami przed Sądem Arbitrażowym przy Polskiej Izbie Mleka.

§ 39

Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w toczącym się postępowaniu

1. Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w toczącym się postępowaniu arbitrażowym może nastąpić za zgodą stron, na podstawie postanowienia Prezydium Sądu.

2. Sekretarz Sądu wzywa osobę wskazaną w postanowieniu Prezydium Sądu, aby w terminie oznaczonym uiściła opłatę arbitrażową w wysokości określonej w „Taryfie opłat” obowiązującej w dacie wniesienia pozwu. Nieuiszczenie opłaty arbitrażowej w ustalonym terminie skutkuje niedopuszczeniem osoby trzeciej do udziału w postępowaniu.

3. Osobie trzeciej nie przysługuje prawo wyboru arbitra.

§ 40

Zawieszenie i umorzenie postępowania

1. Prezydium Sądu zawiesza postępowanie na zgodny wniosek stron.

2. Prezydium Sądu może, nie wcześniej niż po złożeniu odpowiedzi na pozew lub bezskutecznym upływie terminu określonego do jego złożenia, zawiesić postępowanie:

- 1) na wniosek powoda,
- 2) na wniosek pozwanego ze względu na inne toczące się postępowanie,
- 3) z urzędu, jeżeli zachodzą okoliczności uniemożliwiające nadanie sprawie dalszego biegu.

3. Prezydium Sądu postanawia o podjęciu postępowania na wniosek strony lub po ustaniu przesłanek uzasadniających jego zawieszenie.

4. Prezydium Sądu postanawia o umorzeniu zawieszzonego postępowania, jeżeli wniosek o jego podjęcie nie zostanie zgłoszony w terminie jednego roku od daty wydania postanowienia o zawieszeniu.

§ 41

Rozprawa

1. Prezydium Sądu rozpoznaje sprawę na rozprawie, chyba że strony uzgodniły, że postępowanie prowadzone będzie bez wyznaczania rozprawy, albo jeżeli strony wyczerpująco przedstawiły okoliczności, które uznają za istotne dla obrony swoich praw, a Prezydium Sądu uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do rozstrzygnięcia bez przeprowadzania rozprawy. Jednakże Prezydium Sądu rozpoznaje sprawę na rozprawie, jeżeli zażąda tego jedna ze stron, które nie uzgodniły, że postępowanie prowadzone będzie bez wyznaczania rozprawy.
2. Rozprawa jest niejawna. Poza stronami i ich pełnomocnikami w rozprawie mogą brać udział jedynie osoby wezwane oraz, za zgodą stron i Prezydium Sądu, inne osoby - nie więcej niż po dwie wskazane przez każdą ze stron. Na rozprawie mogą być obecni Prezes Sądu, Wiceprezesi Sądu oraz Sekretarz Sądu i protokolant.
3. Termin rozprawy wyznacza Przewodniczący Prezydium Sądu z uwzględnieniem wniosków stron, które zamierzają uczestniczyć w rozprawie osobiście. Przewodniczący Zespołu wydaje zarządzenia niezbędne do przygotowania rozprawy, tak aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło, jeżeli to możliwe, już na pierwszym posiedzeniu. O terminie i miejscu rozprawy zawiadamia strony Sekretarz Sądu.
4. Rozprawą kieruje Przewodniczący Prezydium Sądu. Arbitrowi jednemu przysługują uprawnienia Przewodniczącego Prezydium Sądu i Prezydium Sądu.
5. Nieobecność na rozprawie strony lub jej pełnomocnika, prawidłowo powiadomionych, nie wstrzymuje postępowania.

§ 42 **Dowody**

1. Prezydium Sądu rozstrzyga według własnego przekonania o wnioskach dowodowych stron. Prezydium Sądu może w szczególności przeprowadzić dowód z dokumentów, oględzin, z przesłuchania świadków, stron, z opinii biegłych, a także inne dowody, jakie uzna za niezbędne dla wyjaśnienia sprawy. Prezydium Sądu może także odbierać przyrzeczenia od świadków i wybranej strony oraz żądać od stron dostarczenia biegłemu odpowiednich informacji, przedstawienia lub udostępnienia do zbadania dokumentów lub innych przedmiotów.
2. W braku odmiennego uzgodnienia stron, biegły, po przedstawieniu swojej opinii na piśmie, na żądanie strony, lub gdy Prezydium Sądu uzna to za konieczne, bierze udział w rozprawie w celu udzielenia wyjaśnień i odpowiedzi na pytania stron i Prezydium Sądu.
3. Prezydium Sądu ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Prezydium Sądu ocenia na tej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu.
4. W razie potrzeby przeprowadzenia dowodu poza miejscem rozprawy, Prezydium Sądu może zlecić taką czynność jednemu z arbitrowi. Strony i ich pełnomocnicy mają prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu przez arbitra wyznaczonego przez Prezydium Sądu.
5. W razie potrzeby Prezydium Sądu może zwrócić się do właściwego sądu powszechnego o przeprowadzenie dowodu lub czynności, której sam nie może wykonać.

6. Sąd pobiera zaliczki na czynności przeprowadzane przez Prezydium Sądu zgodnie z "Taryfą opłat" obowiązującą w dniu wniesienia pozwu.

§ 43

Protokoły

1. Protokoły sporządza się z przebiegu rozprawy i innych czynności Prezydium Sądu lub czynności dokonanych przez arbitra wyznaczonego przez Prezydium Sądu zgodnie z § 42 ust. 4. Protokolanta wyznacza Sekretarz Sądu.

2. Protokół sporządza się w języku polskim. Protokół podpisuje Przewodniczący Prezydium Sądu oraz protokolant.

3. Przebieg czynności protokołowanych może zostać utrwalony za pomocą aparatury rejestrującej dźwięk i/lub obraz, o czym należy przed uruchomieniem aparatury uprzedzić wszystkie osoby uczestniczące w czynności.

4. Stronom i ich pełnomocnikom, Sąd - na ich wniosek - wydaje poświadczone odpisy protokołów i orzeczeń oraz kopie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zgodnie z „Taryfą opłat” obowiązującą w dniu wniesienia pozwu, a także umożliwia przejrzanie akt sprawy w godzinach urzędowania.

5. Strona mogą żądać sprostowania lub uzupełnienia protokołu, nie później jednak niż na następnym posiedzeniu, a protokołu rozprawy, na której nastąpiło jej zamknięcie – aż do czasu doręczenia jej wyroku.

§ 44

Zamknięcie rozprawy

1. Przewodniczący Prezydium Sądu zamyka rozprawę, gdy Prezydium Sądu uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną, lub uzna, że strony mogły wyczerpująco przedstawić okoliczności, które uważają za istotne dla obrony swoich praw.

2. Przewodniczący Prezydium Sądu może otworzyć zamkniętą rozprawę, jeżeli przed wydaniem wyroku, Prezydium Sądu uzna to za konieczne.

§ 45

Umorzenie postępowania

Poza wypadkami, o których mowa w § 40 ust.4 Prezydium Sądu postanawia o umorzeniu postępowania jeżeli:

- 1) powód cofnął pozew, chyba że pozwany zgłosił sprzeciw, a Prezydium Sądu uznał że ma on interes prawny w rozstrzygnięciu sporu,
- 2) dalsze postępowanie stało się zbędne lub niemożliwe.

Rozdział IV

Wyroki i Postanowienia

§ 46

Orzeczenia Sądu

1. Prezydium Sądu rozstrzyga sprawę wyrokiem. Wyrok jest ostateczny i wiążący dla stron, chyba że strony uzgodniły dwuinstancyjność postępowania.

2. W wypadkach określonych w Regulaminie oraz w innych sprawach nie wymagających wydania wyroku, Prezes Sądu oraz Prezydium Sądu wydają postanowienia. Postanowienia nie podlegają zaskarżeniu.

§ 47 **Wyroki**

1. Wyrok powinien zostać wydany w ciągu 30 dni od zamknięcia rozprawy. Sekretarz Sądu może z urzędu, bądź na wniosek Przewodniczącego Prezydium Sądu, przedłużyć powyższy termin na czas oznaczony, jeśli jest to niezbędne ze względu na złożoność problemów będących przedmiotem rozstrzygnięcia lub inne okoliczności sprawy.

2. Prezydium Sądu wydaje wyrok po przeprowadzeniu niejawnego narady obejmującej dyskusję oraz głosowanie nad wyrokiem, a w razie potrzeby, także nad zasadniczymi motywami rozstrzygnięcia. Wyrok zapada większością głosów. Jeżeli jeden z arbitrów odmawia udziału w głosowaniu, pozostali arbitrzy mogą przeprowadzić głosowanie bez jego udziału.

3. Arbitr, który w głosowaniu nie zgodził się z większością, może zgłosić zdanie odrębne, czyniąc odpowiednią wzmiankę przy swoim podpisie na wyroku. Arbitr ten może także złożyć do akt sprawy uzasadnienie zdania odrębnego, które powinno zostać sporządzone w takim samym terminie jak uzasadnienie wyroku.

4. Prezes Sądu może żądać od Przewodniczącego Prezydium Sądu wyjaśnienia przyczyn nie wydania przez Prezydium Sądu wyroku w terminie określonym w ust. 1.

§ 48 **Treść wyroku**

Wyrok powinien zawierać:

- 1) oznaczenie arbitrów i stron oraz datę i miejsce wydania wyroku; w braku wskazania w treści wyroku miejsca jego wydania, uważa się, że jest nim miejsce postępowania arbitrażowego,
- 2) podstawę właściwości Sądu (powołanie zapisu na Sąd),
- 3) rozstrzygnięcie o wszystkich żądaniach pozwu lub zgłoszonych w toku postępowania wraz z uzasadnieniem obejmującym motyw, którymi Prezydium Sądu kierowało się przy wydaniu wyroku,
- 4) rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania podejmuje każdorazowo Skład Orzekający, przy czym w zakresie kosztów zastępstwa procesowego uwzględniane są zasady i stawki obowiązujące w postępowaniu przed sądami powszechnymi,
- 5) na wniosek strony - rozstrzygnięcie o kosztach przejazdów i noclegów arbitrów, które obciążają tę stronę i rozliczane są z zaliczki pobranej od niej przez Sąd na wydatki arbitrażowe.

§ 49 **Wyrok częściowy i wyrok wstępny**

1. Prezydium Sądu może wydać wyrok częściowy, jeżeli do rozstrzygnięcia nadaje się tylko część żądania lub niektóre żądania pozwu albo pozwu wzajemnego.
2. Wyrokiem częściowym Prezydium Sądu może także rozstrzygnąć o całości żądania pozwu albo pozwu wzajemnego.
3. Prezydium Sądu może wydać wyrok wstępny, uznając roszczenie za usprawiedliwione co do zasady, prowadząc dalej postępowanie (rozprawę) co do spornej wysokości żądania.

§ 50

Forma, podpisanie i doręczenie wyroku

1. Wyrok sporządzany jest na piśmie i doręczany stronom postępowania po uiszczeniu wszystkich kosztów postępowania.
2. Oryginał wyroku i wszystkie jego odpisy muszą być opatrzone podpisami wszystkich członków Prezydium Sądu, nie mniej jednak niż dwóch członków Prezydium Sądu, z zaznaczeniem przyczyny braku podpisu któregośkolwiek z nich oraz podpisami Prezesa Sądu i Sekretarza Sądu, a także pieczęcią Sądu.
3. Prezes Sądu i Sekretarz Sądu podpisując wyrok stwierdzają, że Prezydium Sądu powołane zostało zgodnie z Regulaminem oraz że podpisy członków Prezydium Sądu są autentyczne.
4. Prezes Sądu, przed podpisaniem wyroku może, bez ingerencji w merytoryczną treść rozstrzygnięcia, przekazać wyrok Przewodniczącemu Prezydium Sądu w celu dokonania niezbędnych poprawek formalnych.
5. Przepisy niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio do postanowień sądu kończących sprawę.

§ 51

Orzeczenie w wypadku ugody

1. Jeżeli po dokonaniu wyboru arbitra przewodniczącego lub arbitra jedynej strony zawrą ugodę, Prezydium Sądu:
  - 1) wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania,
  - 2) na wniosek stron nadaje ugodzie formę wyroku.
2. Osnowa ugody zawartej przed Sądem powinna zostać wciągnięta do protokołu i stwierdzona podpisami stron.

§ 52

Sprostowanie i wykładnia wyroku

1. Strona, w terminie dwóch tygodni od otrzymania wyroku, może zgłosić wniosek, doręczając jego odpis drugiej stronie,
  - 1) rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku (wykładnię wyroku),
  - 2) sprostowanie w tekście wyroku niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.
2. Prezydium Sądu może dokonać sprostowania wyroku także z urzędu.

3. Sprostowanie wyroku, dokonane przez zespół orzekający w formie postanowienia, stanowi jego integralną część. Dalsze odpisy wyroku wydaje się z uwzględnieniem sprostowania.

4. Wykładnia wyroku, dokonana przez Prezydium Sądu w formie postanowienia, stanowi jego integralną część.

§ 53

Uzupełnienie wyroku

1. Strona może, w terminie miesiąca od dnia otrzymania wyroku, zgłosić wniosek, doręczając jego odpis drugiej stronie, o rozstrzygnięcie o żądaniach zgłoszonych w pozwie lub w postępowaniu, o których Prezydium Sądu nie orzekło w wyroku (uzupełnienie wyroku).

2. Jeżeli Prezydium Sądu uzna wniosek za zasadny, wydaje wyrok uzupełniający w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku. § 47 ust. 1 zdanie 2 stosuje się odpowiednio.

3. Prezydium Sądu wydaje wyrok uzupełniający także w razie podjęcia postępowania zgodnie z § 32 ust. 3, po wykonaniu czynności wskazanych przez sąd powszechny. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 54

Publikacja orzeczeń

Prezydium Sądu może wyrazić zgodę na publikację orzeczenia w całości lub w części, zapewniając anonimowość oraz poszanowanie woli i interesów stron postępowania.

Rozdział V

Mediacja

§ 55

Wszczęcie postępowania mediacyjnego

1. Przed wszczęciem postępowania przed sądem polubownym lub sądem powszechnym, bądź na podstawie zgodnego oświadczenia woli stron, strona sporu może zwrócić się do Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka z wnioskiem o przeprowadzenie, na podstawie Regulaminu, postępowania zmierzającego do ugodowego zakończenia sporu przedstawionego we wniosku.

2. Wniosek o przeprowadzenie mediacji powinien zawierać: oznaczenie stron, żądanie wraz z przytoczeniem uzasadniających je okoliczności, podpis strony oraz wymienienie załączników. Jeżeli strony zawarły umowę o mediację na piśmie, do wniosku dołącza się odpis tej umowy.

3. Jeżeli wniosek nie odpowiada wymaganiom określonym w § 55 ust. 2 – Sekretarz Sądu wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia jego braków.

4. Strona składająca wniosek o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego otrzymuje nazwę „wnioskujący” a druga strona nazwę „uczestnik”

§ 56

Wniesienie opłaty mediacyjnej oraz wezwanie drugiej strony

1. Po złożeniu wniosku o przeprowadzenie mediacji przez wnioskodawcę, Sekretarz Sądu doręcza uczestnikowi i wzywa go do złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody na udział w postępowaniu mediacyjnym.
2. Po wyrażeniu zgody na udział w postępowaniu mediacyjnym przez uczestnika, Sekretarz Sądu wzywa wnioskodawcę, aby w terminie 7 dni, uiścił opłatę rejestracyjną oraz połowę opłaty mediacyjnej w wysokości określonej w „Taryfie opłat” obowiązującej w dniu złożenia wniosku. Strony w drodze zawartego porozumienia mogą ustalić, iż uiszczenia pełnej kwoty opłaty mediacyjnej dokona wnioskodawca.
3. Po uiszczeniu opłat przez wnioskodawcę, Sekretarz Sądu wzywa uczestnika do uiszczenia połowy opłaty mediacyjnej, w terminie 7 dni. Strony w drodze zawartego porozumienia, załączonego przez wnioskodawcę do wniosku o mediację, mogą ustalić, iż uiszczenia pełnej kwoty opłaty mediacyjnej dokona druga strona.

§ 57

Mediator

1. Po wyrażeniu przez drugą stronę sporu zgody na postępowanie Sekretarz wzywa strony do powołania mediatora, w terminie 14 dni oraz przekazuje informację o stronie internetowej, na której znajduje się Regulamin Sądu i Lista rekomendowanych mediatorów.
2. W braku powołania mediatora przez strony, mediatora wyznacza Prezes Sądu spośród osób wpisanych na Listę Mediatorów.
3. Mediator, prowadzi postępowanie mediacyjne samodzielnie i osobiście. Na wniosek mediatora Prezes Sądu może udzielić zgody na prowadzenie postępowania zmierzającego do ugodowego zakończenia sporu przez więcej niż jednego mediatora.
4. Dotyczące arbitrow przepisów, w szczególności: § 25 ust. 2 – 3, § 28 ust. 1 - 2, § 29, § 30 ust. 1 - 4 i 6, 31 ust. 1-5, stosuje się odpowiednio do mediatora
5. Sekretarz Sądu przekazuje odpis wniosku o wyłączenie mediatora drugiej stronie z wezwaniem do ustosunkowania się do jego treści w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż 7 dni. W razie rozbieżności między stronami, o wyborze mediatora decyduje Prezes Sądu.
6. O powtórzeniu części lub całości postępowania z udziałem nowego mediatora, decyduje Prezes Sądu w formie zarządzenia
7. W razie ustąpienia mediatora lub jego odwołania na wniosek stron, w terminie tygodnia od dnia, w którym strony powzięły wiadomość o ustąpieniu lub odwołaniu mediatora, strony mogą wyznaczyć nowego mediatora lub żądać zastępczego wyznaczenia mediatora przez Prezesa Sądu. Powyższy przepis stanowi podstawę do wyłącznie dwukrotnej zmiany mediatora w wyniku jego odwołania lub ustąpienia.

§ 58

Postępowanie mediacyjne

1. Sąd organizuje spotkanie mediacyjne, podczas którego mediator po otrzymaniu od sądu akt dotyczących sporu, wysłuchuje strony i przedstawia stronom propozycję polubownego uregulowania sporu.
2. Przed spotkaniem mediacyjnym lub w trakcie jego trwania, mediator może porozumiewać się ze stronami wspólnie, lub z każdą z osobna, nakłaniając je do zawarcia ugody.
3. Mediator powinien dołożyć starań, aby postępowanie mediacyjne zakończyło się na pierwszym spotkaniu, chyba że strony i mediator postanowią inaczej.
4. Wszelkie oświadczenia, wyjaśnienia i wnioski stron, złożone w trakcie postępowania mediacyjnego w związku z możliwością ugodowego zakończenia sporu, nie mogą być brane pod uwagę w postępowaniu arbitrażowym, ani sądowym, chyba, że strony postanowią inaczej.

§ 59

Zakończenie postępowania mediacyjnego

1. Jeżeli strony wyrażą zgodę na zawarcie ugody, mediator sporządza protokół, zawierający warunki i ośnowę ugody. Postępowanie mediacyjne kończy się podpisaniem protokołu przez strony i mediatora.
2. Jeżeli mediacja nie doprowadzi do zawarcia przez strony ugody, postępowanie mediacyjne zostaje zakończone złożeniem przez mediatora do akt sprawy oświadczenia na piśmie stwierdzającego, że do ugody nie doszło.

§ 60

Nadanie ugodzie formy wyroku

1. Na zgodny wniosek stron o nadanie ugodzie zawartej w postępowaniu mediacyjnym formy wyroku, Prezes Sądu wyznacza mediatora arbitrem uprawnionym do wydania wyroku.
2. Sekretarz Sądu wzywa strony, aby w terminie oznaczonym, nie dłuższym niż 14 dni uiściły opłatę arbitrażową należną z tytułu rozstrzygnięcia sporu przez Sąd, z uwzględnieniem dokonanych opłat mediacyjnych. Wysokość opłaty arbitrażowej określona jest w "Taryfie opłat" obowiązującej w dniu złożenia wniosku.
3. Do wyroku wydanego w wyniku postępowania mediacyjnego, stosuje się odpowiednio przepisy § 46-50 oraz § 52-53 Regulaminu.

§ 61

Przepisy przejściowe i końcowe

1. Regulamin wchodzi w życie z dniem 01.01.2013 r.
2. Do czasu powołania Prezydium Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku uprawnienia i obowiązki Prezydium Arbitrażowego przy Polskiej Izbie Mleka w Białymstoku określone w Regulaminie Sądu wykonuje Dyrektor Biura Polskiej Izby Mleka.